

Problematika integrace dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením

Integrace

- **proces** začleňování jedince či komunity do integrální society
- pokud je celý integrační proces přínosem pro integrující se objekt a výsledkem je stav začlenění, můžeme mluvit o dosažení pozitivní integrace » *cíl speciální pedagogiky*

(Vítková , 2004)
- naprosté zapojení a plné splynutí jedince s postižením s majoritní společností a to ve výchově i vzdělávání, v pracovním uplatnění i ve společenském soužití
- **integrovaným vzděláváním** máme na mysli přístupy a zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavních proudů vzdělávání (do běžných škol)

Inkluze

- **stav**, kdy je prostředí běžné školy již na integrované dítě připraveno
- společnost se skládá z individualit, které jsou odlišné » proto je třeba vytvořit školu pro všechny, bezbariérový život a tzv. inkluzivní společnost
- každý z nás má právo na podporu a pomoc, které je zapotřebí pro život ve společnosti
- cílem je vytvořit pocit, že rozdílnost a odlišnost každého z nás je samozřejmá a normální

(www.uni-koeln.de)

Hlavní výhody procesu integrace SP:

- dítě nemusí během týdne bydlet na internátě
- identifikace se skupinou slyšících dětí
- běžná škola je pro dítě výzvou a silným podnětem
- doma má dostatek mluvních vzorů k napodobování
- musí se mnohem více vyrovnávat s všedními potížemi, než žáci v chráněném prostředí internátu
- význam i pro slyšící děti
- lepší návaznost školy na SŠ a VŠ

Nevýhody procesu integrace SP:

- učitel běžné školy si nemusí vždy uvědomovat, že SP dítě vyžaduje speciální přístup a dítě nemá z vyučování dostatečný zisk
- SP dítě se může ve třídě běžné školy cítit izolované, nešťastné či přetížené
- třídní učitelé nemohou vždy brát na SP žáky zvláštní ohledy jako učitelé škol pro SP, což je dáno velkým počtem žáků ve třídě
- slyšící spolužáci nejsou vždy ochotni SP dítěti pomoci
- třídy se špatnou prostorovou akustikou a zvýšenou hladinou hluku
- větší vytížení rodičů během týdne

Kritéria pro integraci SP dítěte:

- ***dítě***

(školní zralost, připravenost, schopnost užívání pomůcek, postoj k sobě)

- ***rodina***

(aktivní spolupráce, reálná očekávání, pozitivní vztah)

- ***škola***

(ředitel, učitel, žáci)

- ***SPC***

(poradenství a diagnostika)

- ***prostředky speciálně pedagogické podpory*** - osobní asistent, kompenzační a rehabilitační pomůcky, úprava vzdělávacích podmínek
- ***forma integrace*** - individuální, skupinová
- ***další faktory*** - sociálně psychologické mechanismy

(Janotová, Svobodová, 1998, srov. Michalík, 1999)

Program integrace SP dětí do běžných zařízení zahrnuje:

- posouzení vhodnosti integrace a jejího způsobu v týmové spolupráci

(logoped/surdoped, psycholog, učitel, ředitel, rodiče)

- doporučení vhodného předškolního a školního zařízení pro každé jednotlivé dítě
- metodickou a odbornou pomoc pedagogům běžné školy či jiných výchovných institucí formou konzultací, návštěv a hospitací pracovníka v běžné škole, případně návštěvy pedagoga v SPC; informace o vhodných kompenzačních pomůckách a reedukačních materiálech
- další speciálně pedagogická a logopedická péče o jednotlivé děti za koordinované spolupráce SPC, školy a rodiny

(Janotová, Svobodová, 1998)

Doporučená literatura:

JANOTOVÁ, N. *Kapitoly o integraci sluchově postižených dětí.* Praha : Septima, 1996. ISBN 80-85801-81-7

JANOTOVÁ, N., SVOBODOVÁ, K. *Integrace sluchově postiženého dítěte v mateřské a základní škole.* Praha : Septima, 1998. ISBN 80-7216-050

MICHALÍK, J. *Školská integrace dětí s postižením.* Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 1999. ISBN 80-7067-981-6

POTMĚŠIL, M. *Čtení k surdopedii.* Olomouc:UP PdF, 2003. ISBN 80-244-0766-3

SOBOTKOVÁ, A. *Edukace žáků se sluchovým postižením.* In **VÍTKOVÁ, M.** *Integrativní školní (speciální) pedagogika. Základy, teorie, praxe.* Brno: MSD, 2003. ISBN 80-214-2359-5

VALENTA, J. *Školské zákony s komentářem a prováděcí předpisy.* Olomouc : ANAG, 2005

VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální.* Brno : Paido, 2004. ISBN 80-7315-071-9